

Praktijkprikkel Langdurig gebruik denosumab bij osteoporose

Deze Praktijkprikkel is vooral interessant voor zorgprofessionals betrokken bij het voorschrijven van of bewaken op het gebruik van denosumab bij osteoporose, zoals huisartsen, apothekers, apothekersassistenten en medisch specialisten.

Zorg voor een nauwkeurige bewaking op de maximale gebruiksduur van denosumab van 10 jaar en de standaard herevaluatie van de behandeling met denosumab elke 3 jaar.

Melding

Een internist constateert dat een patiënt al 13 jaar denosumab gebruikt. De maximale gebruiksduur van dit middel is 10 jaar. De patiënt heeft waarschijnlijk door de te lange behandeling met denosumab breukjes in de tenen en osteoporose in de heup ontwikkeld.

Aanbevelingen

Voor apothekers

- Geef in de vrije tekst van de dosering de startdatum van denosumab aan; deze tekst wordt bij overdracht van apotheek naar apotheek of van apotheek naar ziekenhuis meegenomen.
- Ga bij gebruikers van denosumab na wanneer zij zijn begonnen en koppel een uiterste einddatum aan elke gebruiker.
- Licht het apothekersassistententeam in over de maximale gebruiksduur van denosumab en het belang daarvan.
- Controleer bij elk recept of de maximale gebruikstermijn al is bereikt.
- Neem contact op met de arts als denosumab langer dan 10 jaar wordt voorgeschreven.

Voor voorschrijvers

- Herevalueer de behandeling met denosumab bij osteoporose elke 3 jaar en bepaal op basis van de herevaluatie of de behandeling nog 3 jaar wordt gecontinueerd.
- Start een nabehandeling met bisfosfonaten bij het stoppen van denosumab.

Analyse

Richtlijnen adviseren de behandelduur met denosumab te beperken tot maximaal 10 jaar. Bij langdurig gebruik van botafbraakremmende middelen zoals denosumab is de kans op osteonecrose van de kaak en atypische femurfracturen verhoogd. In de melding heeft de patiënt al 13 jaar denosumab gebruikt. De patiënt heeft waarschijnlijk door het langdurig gebruik complicaties ontwikkeld.

De apotheek heeft nooit op de gebruiksduur van denosumab bij deze patiënt bewaakt en er is geen medicatiebewaking in het systeem of een MFB aangemaakt.

Denosumab wordt maar 2 keer per jaar toegediend waardoor de hoeveelheid recepten voor denosumab die de apotheek verwerkt laag is. Ook zijn er in het voorschrijfsysteem en het apotheeksysteem geen standaard bewakingssignalen die waarschuwen voor het overschrijden van de maximale behandelduur met denosumab. Hierdoor is het makkelijk om de duur van gebruik bij een patiënt uit het oog te verliezen. Om die reden is het erg belangrijk dat het apotheekteam de gebruiksduur bij elke keer aanschrijven controleert. Dit kan in de praktijk lastig zijn, bijvoorbeeld als de patiënt verhuist, of wordt opgenomen in een verpleeghuis.

Om overbehandeling te voorkomen adviseert de richtlijn *Osteoporose en fractuurpreventie* (2022) om de behandeling met denosumab elke drie jaar te evalueren. Zo houdt de voorschrijver zicht op de patiënt en de behandeling. Dit verkleint de kans dat de patiënt complicaties ontwikkelt door langdurig gebruik van denosumab.

Hoe werkt dit in de toekomst met Medicatie Proces 9 (MP9)?
Voor een betere medicatie-overdracht wordt gewerkt aan nieuwe afspraken, MP9. Binnen MP9 kan de voorschrijver in een MA (Medicatie Afspraak) een EDT (EindDatumTijd) zetten, waarmee hij de beoogde einddatum van de afspraak meegeeft. Bij denosumab kan de voorschrijver dus al aangegeven dat de MA maximaal 10 jaar geldig is. Wil de apotheek medicatie verstrekken na de EDT? Dan krijgt de medewerker een signaal van een gestopte MA. Ook in een eventuele toedienregistratie is zichtbaar dat de MA niet meer actief is.

Bij patiënten die al denosumab gebruiken zal na invoering van MP9 een inhaalslag moeten worden gemaakt, bij overgang van het huidige systeem naar MP9. De apotheker kan ook een Stop-MA aanmaken met een einddatum in de toekomst, of er kan eventueel een bestaande MA worden gewijzigd met de nieuwe duur daarin.

Bij gebruik van denosumab geeft MP-9 straks het volgende totaalplaatje:
MA: startdatum/einddatum en eventuele stops
MTD (MedicatieToeDiening): registratie van alle halfjaarlijkse toedieningen onder elkaar van eerste datum tot heden.
Na toediening is zichtbaar dat de onderliggende medicatieafspraak niet meer actief of gestopt is.

Wist je dat?

Je op de website een compleet overzicht van alle Praktijkprikkels kan vinden. Ben je op zoek naar een Praktijkprikkel over een specifiek onderwerp? Vul bij ‘Zoek op onderwerp’ je zoekterm in en vind zo de bijbehorende Praktijkprikkel(s).

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?
Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze website.

Medicatie-incidenten melden?
Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze website.

Meer weten over het IVM?
Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze nieuwsbrief.